

Jugoslavia:

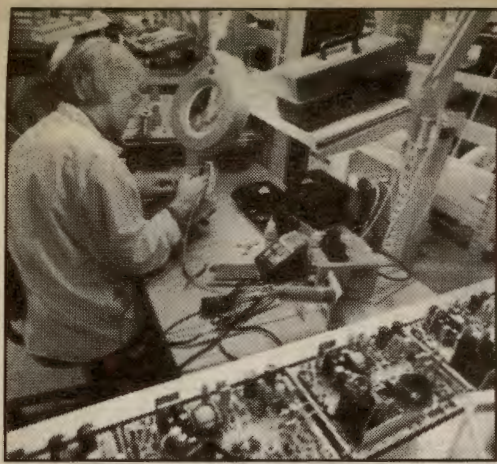
stadig fler i Europa satser på at stormaktene skal løse konflikten i Jugoslavia. Dette blir avvist av Peder Martin Lysestøl. Hans forslag er at nabolandene, dem konflikten først angår, får være med å diskutere sine egne problemer. FN må innkalle til en slik balkan-konferanse. Dernest må den humanitære hjelpen fra Europa økes betydelig fra dagens 0,7 promille av BNP. Samtidig som Russland må med i forhandlingene, må boikotten av Serbia oppheves, foreslår Lysestøl.

Se side 8

Arbeiderklassen

På RVs programkonferanse i begynnelsen av mai, la Jon Ivar Elstad fram tall som viste den store tilbakegangen for arbeiderklassen i Norge. Nina Aakernes avviste likevel at arbeiderklassen dermed hadde gått tilbake både i sjølbevissthet og kampkraft.

Se side 4, 5 og 6

Fra Tandberg.. Foto Håvard Houen

EU-krangel

Synet på det nasjonale spørsmålet er stridens kjerne i Bergen RV. 1. mai ga Bergen sentrum RV ut en løpeseddel med angrep på RVs EU-politikk. Åsane RV har i en egen løpeseddel tatt avstand fra løpeseddelen og krevd at Sentrum RV fratras retten til å uttale seg på RVs vegne. Aksel Nærstad mener det er galt å ta avstand fra RVs politikk i RVs navn

Se side 9.

RV i Stortinget:**– EU-medlemskap er flytting av makt**

Foto: Håvard Houen

– Vi kan berre tenkje oss kva som hadde vorti resultatet om kvinner hadde hatt makta i Unionen og Kvitboka i staden hadde vorti bygd på intervju med 11 000 kvinner som fekk spørsmålet: Kva synst du er dei viktigaste økonomiske og sosiale endringane som trengst for at du og ungene dine skal få eit betre liv fram mot år 2 000? Svaret ville kanskje ha vorti: 6-timars norma-

larbeisdag med full lønnskompensasjon.

– Enkelte trøyster oss med at unionen ikkje har noko forbod mot å oppretthalde folketrygdsystemet.

Da ein norsk delegasjon besøkte Europaparlamentet for nokre år sia bekrefta den kristelegdemokratiske talsmannen Elmer Smith at det ikkje finst lovforbod mot å ha betre trygdeordningar i eitt land enn i dei andre landa. Men før nord-

menna rakk å gle seg over svaret føyde han til: «Markedet vil ta seg av det.»

Dette sa Erling Folkvord under sitt innlegg i Stortingets EU-debatt 26. april. Hele 29 telefakser var en del av grunnlaget for innlegget. På grunn av den breie RV-deltakelsen bak innlegget, og fordi det er viktig, bringer Opprør innlegget i sin helhet på

side 3

Helt tom

Enkelte idrettsutøvere er kjent for å ta seg helt ut i en konkurranse. Tilsvarende er det ingen grunn for RV-medlemmer til å ha krefter igjen etter EU-avstemninga. I en så viktig politisk arbeidsoppgave kan vi ikke sitte igjen med ubrukte krefter når valglokalene stenger 28. november.

Vår innsats er viktig av to grunner.

For det første utgjør RV-aktivistene en svært viktig del av den samla aktivistfronten. Vi trengs i kraft av vår erfaring og arbeidsevne.

For det andre er våre argumenter mot medlemskap nødvendige å synliggjøre som en del av mange nei-argumenter. Senterpartiets argumenter er ikke de eneste mot medlemskap. EU-kampen er dessuten en sjelden mulighet til å avsløre kapitalismen og argumentere for sosialismen.

Så derfor: Vår innsats i korpsinnsamlinger, som sjåfør i idrettslag, i foreldreutvalg, i borettslagsstyret og i festkomiteer bør denne høsten reduseres til et *absolutt minimum*. Disse aktivitetene bør ikke komme i vegen for EU-kampens oppgaver. Samtidig bør vi bruke vår innflytelse i disse vervene til å vise hva et medlemskap vil bety for slike fritidsaktiviteter.

Om vi er aldri så utslitte avstemningsdagen, kommer vi likevel snart til krefter igjen. De kreftene trenger vi, uansett resultat. Men høsten er viktigere politisk enn på mange år.

Bruk juni til å frigjøre deg fra andre oppgaver til høsten.

Vi må ikke tape fordi vi gikk på halv maskin.

Full innsats mot EU!

Av Aksel Nærstad

Vi står midt oppe i den viktigste politiske kampen i Norge på over 20 år - egentlig på 50 år fordi EEC-kampen i 1972 ikke dreide seg om medlemskap i en Union. I løpet av få måneder skal det avgjøres om Norge skal fortsette å være en sjølstendig nasjon eller opphøre som det gjennom å bli medlem i Europaunionen. Et unionsmedlemskap vil få dramatiske følger for folks levekår, miljøforhold og Norges forhold til den 3. verden. Dagen etter folkeavstemninga kan det være for seint å angre på at vi ikke kasta inn mere krefter i denne kampen.

RVs innsats både når det gjelder å utforme politikk og taktikk og når det gjelder konkret arbeidsinnsats i de nærmeste månedene kan bli helt avgjørende for utfallet av folkeavstemninga. Vi må ta det ansvaret som hviler på oss.

Landsstyrets planer

Landstyret vedtok på møtet i mars en plan for opptrapping av vårt EU-arbeid (se Opprør nr 1/94). Det er fortsatt like aktuelt. På et møte i begynnelsen av juni vil landsstyret følge opp det ved å vedta hovedelementene i en plan for EU-arbeidet fram til folkeavstemninga. Det er mange som sitter med informasjon, kunnskap og synspunkter som må innarbeides i en slik plan, så kom med kommentarer og forslag.

Likheter og ulikheter

Den fasen vi går inn i fram til folkeavstemninga har mye til felles med en vanlig valgkamp. Vi kan og må derfor bruke mye av erfaringene vi har fra det - og vi er stort sett dyktige i å drive valgkamp. Men det er også viktige forskjeller på innspurfasen før folkeavstemninga og vanlige valgkamper. Disse forskjellene er det viktig å vurdere for å legge opp planene. Vi kan ikke bare kopiere tenkning og metoder fra valgkamper.

Likheter med valgkamp:

Som valgkamper, er den fasen vi går inn i en intensiv kampanje retta til hele befolkningen med avstemningsdagen som sluttstrek. Temperaturen vil stige ettersom avstemningsdatoen nærmer seg. Alle vil være opptatt av EU pga avstemninga og media vil være preget av det. Det vil være mye lettere å drive politisk propaganda og agitasjon enn ellers; normalt med møter på skoler og arbeidsplasser, dørbesøk, stands osv. Det vil bli debatt og utspill både om enkeltsaker, felt og helhetlig samfunnssyn.

Vi må «treffe» folk politisk. Personlig stemmeverving vil bli viktig. Media vil ha stor betydning. Det må lages materiell for utdeling, studier o.l..

Forskjeller:

Det vil være flere aktører på den politiske arenaen enn de politiske partiene. Næringsorganisasjoner, bedriftsledere, fagforeninger, interesseorganisasjoner osv - «alle» vil engasjere seg i kampen for JA- eller NEI-flertall. Og mange av disse aktørene vil (forsøke å) argumentere ut i fra «hva EU-medlemskap i realiteten betyr» for deres felt, og i mindre grad enn partiene stå fram med meninger. NHOs lett fordekte Ja-kampanje med å undersøke de enkelte bedriftene (etter ferdig fasit) er et eksempel på det. Hele statsapparatet vil bli engasjert på en helt annen måte enn i en valgkamp; Tusenvis av personer vil bruke arbeidstida og millioner av kroner for å drive en JA-kampanje som «nøytral informasjon».

Det vil være to politiske leire - riktignok med store sprik innefor hver, men uansett helt anderledes enn i en valgkamp der partiene i hovedsak konkurrerer med hverandre. Nei til EU vil i tillegg til å være ei sjølstendig kraft, være en paraply for Nei-partiene og andre Nei-organisasjoner. Ja-sida vil ikke ha en slik samordning, men har heller ikke det samme behov for det - fordi de sitter i de fleste maktposisjoner.

Resultatet av avstemninga vil få langt større betydning enn et valg. Det vil gjøre at mange flere trekkes med i diskusjoner og aktivitet. Kampen om tvilere og hjemmesittere vil bli både hardere og enklere - hardere fordi det blir enda viktigere for begge leire å vinne dem, enklere fordi det er lett å argumentere for at folk bør stemme (Er du i tvil, stem Nei.)

Vi i RV skal ikke vinne 1-2 prosent stemmer på landsplan og 8-9 prosent på våre beste steder, men bidra til minst 50 prosent nei på landsplan. Det må ikke nødvendigvis bety annen innretning på propaganda og agitasjon, det konkrete arbeidet, politiske utspill o.l. enn i en vanlig valgkamp, men det må i alle fall tenkes igjen om det betyr noe.

Årets «valgkamp» vil også bli to måneder lengre enn vanlig.

Ulike «nivåer» på planer

Ledelsene på alle nivåer i partiet og RVs medlemmer må se det som sin oppgave å drive fram arbeidet på følgende «nivåer» både politisk og organisatorisk:

- Arbeid i RV-regi
- NTEUs arbeid
- Arbeid i andre organisasjoner - spesielt fagbevegelsen, men også andre organisasjoner vi jobber i; kvinne-, miljø-, internasjonale...

Dette betyr at vi på alle nivå hele tida må ha tett kontakt med folk som jobber i de ulike organisasjonene, diskutere situasjonen,

hvilke initiativer som bør tas, hvordan arbeidet kan drives fram o.l. Vi må gjøre det sentralt, og vi må gjøre det vi kan for at det skal bli gjort på fylkes- og lokalplan.

Politikk og organisering

Det er lett å tenke at «politikken er klar», nå gjelder det bare å få snakka med flest mulig, få flest mulig konfrontasjonsmøter med EU-tilhengere, få ut mest mulig materiell o.l. Til en viss grad er det riktig. Alle de viktigste fakta og argumentene er på bordet. Langt på vei gjelder det derfor å organisere utdelinger, møter, dørbesøk osv. Det er organisatorisk arbeid - fra å ringe rundt å få folk til å stille opp lokalt, til å lage materiell, ringe oppfølger o.l. sentralt fra.

Vi trenger et stramt organisatorisk grep i hele organisasjonen i denne fasen. Vi må ha nær kontakt sentralt fra med fylkesorganisasjoner, lag og sentrale enkeltpersoner. Fylkesledelsene må ha det med laga og sentrale folk ifylket, og laga må ha det med medlemmene, og med andre Nei-miljøer. Mye slik arbeid kan være kjedelig, virke masete o.l. men det må ikke undervurderes hvor nødvendig dette arbeidet er!

Men det Nei-sida vinner ikke folkeavstemninga om vi ikke er politisk på offensiven. Det trengs politiske avsløringer og utspill om hva EU-medlemskap betyr (slike politiske «avsløringer» og utspill er ofte gammelt nytt i en litt ny form, men det virker likevel). Det trengs utfordringer til tilhengerne. Det trengs kontinuerlig vurderinger av hva det skal legges mest vekt på. Osv. Slike politiske initiativer er *helt nødvendige* for å mobilisere både aktivister, for å vinne over tvilere, og for å holde fast på vaklende neifolk.

Sentralt er det lett å tenke at ledelsen i Nei til EU og andre sentrale Nei-folk tar de *nødvendige initiativene, på fylkes- og lokalplan* er det lett å tenke at slike politiske initiativer kommer sentralt fra. Begge deler er like galt. Vi trenger å jobbe mye med politiske initiativer både sentralt og lokalt. Vi har klart det ganske bra i valgkampene. Vi må klare det minst like bra nå!

Politiske initiativer betyr både å «ligge på» det som skjer fra dag til dag slik at en kan «gripe dagen og timen» - og det betyr planlagt jobbing. Ting som er aktuelle å gripe fatt i en dag, kan være uaktuelle en dag eller to seinere. Samtidig kan vi lage utspill gjennom grundig arbeid med enkeltsaker over lang tid (sjølsagt kan det være uaktuelt da vi har planlagt å komme med utspillet, men i de fleste tilfellene er det ikke).

Det skal bli Nei-flertall 29. november!

Bruk Opprør!

Opprør skal nå komme ut oftere, og det betyr at avisa kan bli til mer nytte i RV. Både som informasjonsspreder og som debattforum. Dette håper vi i redaksjonen at medlemmer innser, og benytter seg av. Send innlegg, helst på diskett og med returporto hvis dere vil ha disketten tilbake.

Retting

I forrige nummer skreiv vi helt feilaktig at grunnen til pressestøtta til RV og Opprør var at Klassekampen nå ikke lenger var partiavis for AKP. Dette er helt feil. RV får sin pressestøtte helt uavhengig av Klassekampens forhold.

Red.

Bestill flere Opprør!

Det er viktig at RV-gruppene nå bestiller flere eksemplarer av Opprør til gratis utdeling til sympatisører, og som et ledd i medlemsvervinga. Send rask melding som fast ekstrasending til redaksjonen snarest mulig.

OPPRØR

Ansvarlig redaktør: Ove Bengt Berg
I redaksjonen dette nr.: Rune Soma, Kari Celius, Kristin Johansen, Pål Ravnsborg-Gjertsen

Innlegg sendes til: Opprør/Rød Valgallianse, Gøteborggt. 8,0566 Oslo
Tlf: 22 38 42 50, 09-16.00 og 122 38 43 76
mandag 16.00-19.00

Hele RVs EU-innlegg:

Flytting av makt

Hele 29 telefakser var en del av grunnlaget for det innlegget Erling Folkvord holdt i EU-debatten i Stortinget 26. april. Uten å redusere innsatsen til Erling og de andre som deltar i stortingsgruppas arbeid, kan en si at hans innlegg representerer mange RVeres innsats. På grunn av den breie RV-deltakelsen bak innlegget, og siden aviser bare har vist sånn passe interesse for hans innlegg, og fordi det er viktig, bringer Opprør hermed Erlings innlegg i sin helhet:

Både statsminister Gro Harlem Brundtland og handelsminister Grethe Knudsen har gitt argumentasjonen sin om forhandlingsresultatet ei form som liknar den saklege og nøkterne folkeopplysninga som Nord-Koreas store Sol, Kim Il Sung, har vorti berømt for.

Dei to statsrådene sin uvilje til å gå konkret inn på dei negative sidene ved Unionen og ved dei norske medlemskapsvilkåra, får meg og til å tenkje på den tida da prestiane var viktige reiskapar for den statsmakta som skulle holde småkårsfolket på plass og i passivitet. Når presten vart konfrontert med husmannen sin misnøye med urettferd og dårlege levekår, så viste han til den hellige Skrifta der det står at: «Alt vender seg til det beste for den som trur».

Spørsmålet om makt

Så mye er sagt hittil i debatten om kva som var korrekt og kva som var misvisande i det dei to statsrådene faktisk sa, at eg skal konsentrere meg om eitt av dei spørsmåla som sto heilt sentralt i forhandlingane i Brussel, men som ikkje fekk plass i dei to omfattande utgreiingane frå statsrådene: Og det er spørsmålet om makt.

- Kven skal ha makt til å opprette eller leggje ned arbeidsplassar i Norge.

- Kven skal ha makt til å avgjere skattlegginga av norske bedrifter

- Kven skal ha makt til å avgjere om kommunen skal hsa råd til å opprettholde sjukeheimen

- Kven skal ha makt til å avgjere om den norske staten skal ha råd til å fjerne den kvinnediskrimineringa som dei siste åra har komi sterkare inn i trygdesystemet vårt

For «Tiltredelsestraktaten» er først og fremst ein avale om å flytte makt.

Det var kvinner og menn blant arbeidarane, fiskarane, småbrukarane og dei underordna funksjonæra som i sin tid førte sosialdemokratiet og Det norske Arbeiderpartiet fram til makta i staten. Det er tilliten og lojaliteten frå hundretusentals kvinner og menn som stolte på Arbeiderpartiet, som gjorde det mulig for Gro Harlem Brundtland og Grethe Knudsen å bli borgarlege maktmenneske.

Makt få kven?

Det er hjelpeleiar Eva Nilsen, platearbeidar Knut Pettersen og mange andre som dei, som er sjølv maktbasisen for Arbeiderpartiet. Gjennom fleire generasjoner har dei vori med å skape eit avtaleverk i arbeidslivet og

ei mangfoldig lovgiving som no med eitt slag skal erstattast med den mest markedsliberalistiske statsforfatninga verda har sett.

Etter å ha høyrte og sett korleis dei to la fram avtalen om å flytte makta til Brussel, må eg verkeleg spørje meg: Hugser Harlem Brundtland og Knudsen i det heile tatt kven dei har fått makta i frå? Og kven dei derfor burde bruke den til fordel for?

Eg forstår at Fridtjof Frank Gundersen vil til Brussel for å sleppe unna kvinnfolkmas og anna plagsam folkeleg påverking.

Men korleis skal statsminister Gro Harlem Brundtland argumentere om flyttinga av makt? Tier ho om det fordi ho ikkje veit kva ho skal seie? Det kan jo hende at ho sjøl kan få litegrane makt blant dei store i Brussel, men fagrørsla får jo ikkje bli med! Det finst f. eks. ingen avtalar eller juridiske ordningar som gir arbeidarane rett til å bygge opp tillitsmannsapparatet på tvers av landegrensene i dei flernasjonale konserna som verkeleg er makta i Europaunionen.

Klassekamp om velferd

Den norske velferdsstatmodellen er eit resultat av maktkamp. Eit kompromiss mellom kapitalistklassen og eit sosialdemokrati som hadde fagrørsla og kvinnerørsla i ryggen. Dette kompromisset har ført til at folk flest har hatt og enda har større sosiale rettar i Norge enn i andre vesteuropeiske land.

Europaunionen er - som alt nemnt - ein ny type statsdanning som historia ikkje kan vise oss maken til. Roma-traktaten og Maastrichttraktaten er den første statsforfatninga i historia som har innført folkerettslege bindingar som stadfestar ei altomfattende bevegelsesfrihet for kapital, varar, arbeidskraft og tenester. Denne staten

Foto: Ola Sæther

er altså ikkje eit klassemessig kompromiss i den betydninga som den norske velferdsstaten og andre nasjonalstater hittil i varierende grad har vori. - Unionsforfatninga er laga for å gi kapitalen full frihet.

Derfor blir Europaunionen med nødvendighet ei tvangsmakt som blir retta mot arbeidar- og kvinnerørsla og andre folkelege bevegelsar. Derfor har f. eks. Charteret om «den sosiale dimensjon» frå 1989 — som mange leiarar i europeisk fagrørsla hadde så store forhåpningar til — aldri oppnådd status som noko meire enn ei slags politisk ønskeliste. «Den sosiale dimensjon» i Europaunionen er eit overnasjonalt mannsforbund, eit forbund av kapitalens menn. Jacques Delors sa det nokså klart da han i ein tale til Europaparlamentet i juli 1988 oppsummerte korleis opprettinga av Unionen betyr å flytte makt: «Det blir et sjokk for de nasjonale parlamentene, når det går opp for dem at innen neste tiår vil 80 % av all økonomisk, sosial og skatteteknisk lovgivning

komme fra Europaunionen og ikke fra de lovgivende forsamlinger.»

For korleis er kjønns sammensetninga i dei unionsorgana som skal overta 80 prosent av Stortinget sitt økonomiske, sosiale og skattemessige lovgivningsarbeid?

- Det europeiske råd, som består av kommisjonens president og statseller regjeringssjefane, er ein rein mannsforsamling

- Kommisjonen består av 16 menn og ei kvinne

- Og Europaunionen sin domstol har du vel sett bilete av: Det er den litt duknakka forsamlinga av svartkledde, gamle menn med kvitt halstørkle.

Gubbemakt i Brussel

Dette får sjølsagt følgjer bl.a. for kven som blir spurd når nye planer skal lagast. Den såkalla Ceccinirapporten var grunnlaget for Kvitboka om den indre marknaden. Rapporten var forfatta av Paolo Cecchini og 18 andre menn, den er på 6 000 sider og byg-

gjer på intervju med 11 000 europeiske bedriftsleiarar. Og det desse kapitalens menn anbefalte, det var altså å opprette den indre marknaden. - Og dei fekk det som dei ville.

Vi kan berre tenkje oss kva som hadde vorti resultatet om kvinner hadde hatt makta i Unionen og Kvitboka i staden hadde vorti bygd på intervju med 11 000 kvinner som fekk spørsmålet: Kva synst du er dei viktigaste økonomiske og sosiale endringane som trengst for at du og ungane dine skal få eit betre liv fram mot år 2 000? Svaret ville kanskje ha vorti: 6-timars normalarbeisdag med full lønnskompensasjon.

Enkelte trøyster oss med at unionen ikkje har noko forbod mot å oppretthalde folketrygdsystemet. Da ein norsk delegasjon besøkte Europaparlamentet for nokre år sia bekrefta den kristelegdemokratiske talsmannen Elmer Smith at det ikkje finst lovforbod mot å ha betre trygdeordningar i eitt land enn i dei andre landa. Men før nordmenna rakk å gle seg over svaret føyde han til: «Markedet vil ta seg av det.»

Med meire tid kunne eg gått gjennom tema for tema, og sett på korleis Tiltredelsestraktaten med protokoller og vedlegg er utforma slik at den flytter makta enten til markedet eller til nye statsorgan som er oppretta for å ivareta kapitalen sine friheter. Det handlar om:

- Makta over olja.
- Makta over vasskrafta.
- Makta over fiskeressursane.
- Makta til å bestemme kor arbeidsplassane skal vere.

Mot styring av kapitalen

For få år sia sa Ap at dei ville bruke makta si i staten til å avgjere kor nye bedrifter skulle etablerast. Den unionstilpassa næringsstadsråd Jens Stoltenberg forklarte 13. april at den tida definitivt var forbi. Han slo fast at «det er bare innen planøkonomi at man vedtar at her skal det være en indutribedrift ...». Dette sa Stoltenberg da han forklarte kvifor Ap har bryti lovnadene dei ga om nye industriarbeidsplassar i Nydalen etter at Spigerverket sin stålproduksjon vart nedlagt.

Mitt spørsmål til statsmnisteren blir da: Når næringsstadsråden tar prinsipielt avstand fra å styre kapitalen her i Norge, sjøl i ei så lita og avgrensa sak som Ap sine lovnader om arbeidsplassar i Nydalen, kven skal da tru at han og regjeringa vil innta motsett standpunkt om Norge blir med i Europaunionen?

Men dette eksemplet frå Nydalen viser vel heilt tydeleg at toppane i Ap synst det er greit nok at fagrørsla blir ståande tomhendt og arbeidslause igjen i avgangshallen, mens statsministeren og nokre få andre tar av og reiser til Brussel for å smake på unionsmakta.

Historisk kjem dette til å bli ståande som det største klasseforæderiet ein leiar i Det norske Arbeiderpartiet ein gang hadde gjort seg skyldig i overfor dei sjikta i befolkninga som hadde ført partiet til makta.

OBB

Stortinget - et akvarium!

Vår alles stortingsrepresentant Erling Folkvord ønsker velkommen i vestibulen med orda «Velkommen til dette akvariet». På spørsmål om hva han mener med det, sier han at Stortingets hus er et akvarium som suger opp alle i sitt samfunn.

- I Stortingets 180-årige historie har denne institusjonen klart å temme og ufarliggjøre alle avvik, og sluke all opposisjon. Det

te må ikke bli også min og RVs skjebne! Vi trenger hjelp mot at også RV skal ende opp som en ufarlig opposisjon. Det må alle RVs medlemmer - og andre - hjelpe til med, sier Erling.

- Forskjellen mellom bystyret og Stortinget er at jeg her kommer direkte i kontakt med statsledelsen, for det er jo på dette nivået de opererer. Når det gjelder Stortinget i sin helhet tar det lag

tid å bli kjent med hva som egentlig foregår.

- Utafor Stortinget har stortingsplassen gitt den fordel at jeg i større grad blir tatt på alvor, og at mine meninger blir tillagt vekt. Kontakten og presset fra RVs medlemmer i hele landet blir mer viktig og nødvendig for oss i stortingsgruppa i dette perspektivet.

OBB

RVs programkonferanse samlet 100 mennesker to solskinnsdager i begynnelsen av mai i Oslo. Innleggene til Trond Andresen om det gjennomautomatiserte samfunnet, og Samir Amin om EU, skapte størst enga-

sjement. Det var likevel en rekke tankevekkende innlegg som er nyttige i debatten om RVs nye prinsippprogram. Opprør bringer her utdrag fra noen av innleggene. De andre innleggene vil vi komme tilbake til.

Foto: Trond Braathen

Jon Ivar Elstad:

Arbeiderklassens andel synker

Elstad tok fram en rekke tabeller fra Statistisk sentralbyrå der utviklinga av arbeiderklassens kvantitative størrelse klart kom

fram. Den er synkende, og minker i byene. Færre føler seg som arbeidere. Hva betyr det for vår strategi, spurte han?

	1977		1992	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Industriarbeidere	434 000	24	340 000	17
Bygg- og anlegg	156 000	9	122 000	6
Samferdsel	171 000	9	157 000	8
Andre (bank/finans)	1 063 000	58	1 385 000	69

	1983	1991
Ikke-ledere	71 %	67 %
Arb. ledere	10 %	10 %
Mellomledere	14 %	16 %
Toppledere	5 %	7 %

	1983	1991
Arbeidere (faglærte, ufaglærte, manuelt arbeid)	34 %	26 %
Funksjonærer	54 %	62 %
Sjølstendige	12 %	12 %

	1983	1991
Oslo, Bergen, Trondheim	25 %	16 %
Byer mellom 20-100 000	24 %	25 %
Småbyer, spredtsteder	38 %	30 %
Offentlig arbeidsgiver	36 %	35 %

Nina Aakernes:

Arbeiderklassen har stor potensiell styrke

Nina Aakernes var ikke enig i at arbeiderklassen i dag er mer splitta enn tidligere, og at den har gått tilbake i sjølbevissthet og kampkraft.

Av Ove Bengt Berg

Arbeiderklassen har fortsatt stor potensiell styrke, hvis den kan klare å kvitte seg med sine politiske svakheter. Det betyr å bryte politisk med sosialdemokratiet, å bli i stand til å utvikle en kamplinje som kan samle alle arbeidere og skaffer seg et alternativt lederskap.

Hun viste til at det alltid hadde

vært splittelser i arbeiderklassen. Først fremst mellom kvinner og menn. Kvinner ble f. eks. nekta organisering i grafisk av frykt for lønnsnivået. Mellom faglærte og ufaglærte har det også vært stor strid, og også mellom arbeidere i streik og streikebryteri. At arbeiderklassen er mer splitta i dag kan ikke slås fast uten videre.

For kvinner og tilsatte i offentlig sektor har det de siste tiåra vært store framskritt i fagorganisering. Det bygges fagforeninger som tar i bruk arbeiderklassens tradisjonelle kampformer. Sammenlikna med resten av Europa, har den norske arbeiderklassen høy organisasjonsprosent.

Men svakheten er først og fremst politisk. Det store historiske kompromisset som ga arbeiderklassen

reformer og forbedringer av lønnsnivået mot at borgerskapet fikk ro, vil ikke lenger være mulig i tid med økonomisk nedgang og krise for kapitalismen. Den økonomiske nedgangen vil undergrave kompromisset og skjerpe motsetningene mellom DnAs ledelse og dets massegrunnlag. Det ser vi ved at DnA-toppene stort sett har mista sam.orgs talerstoler 1. mai, at en tredel av delegatene på LO-kongressen stemte mot DnA/LO-samarbeidet og at kongressen vedtok at AUF ikke lenger skal være LOs ungdomsorganisasjon.

Det mannlige kjerneproletariatet har blitt stadig mindre. Men den kvinnelige arbeiderklassen, særlig i offentlig sektor, har vokst kraftig. Når vi snakker om arbeiderklassen i dag, må vi øve oss i å se for oss bil-

det av en offentlig ansatt kvinne. Det mannlige kjerneproletariatet har ikke utspilt sin rolle, men kvinnene vil komme, ikke som et haleheng, men som drivende i å legge premisene for en alternativ linje i fagbevegelsen. Bare se hva kvinnene gjør når de krever og når de tar et oppgjør med moderasjonslinja og krever en egen kvinnepott ved tariffoppgjøret.

Aakernes skisserte en alternativ kamplinje som inneholdt følgende politiske elementer:

- Kamp mot arbeidsløsheten
  - Oppgjør med moderasjonslinja
  - Forsvar av velferdsstaten
  - Forsvar av faglige rettigheter
  - Kampen mot EU-medlemskapet
- I tillegg til bruddet med sosialdemokratiet og utviklinga av ei samlende kamplinje, kreves det et alter-

- Tredje verden er hovedkrafta

- Hvis ikke den tredje verden fortsatt er hovedkrafta i kampen mot imperialismen, hvem er det da?, spurte Mai Gythfeldt i sin innledning på programkonferansen. - Programutkastet er alt for uklart på dette punktet, var hennes konklusjon.

Av Rune Soma

På grunn av knapp tid på tampen av konferansen, ble det verken tid til debatt eller avklaring på spørsmålet om den rollen kampen i den tredje verden spiller i den globale kampen mot imperialismen. Men Mais standpunkt var klart: Det foregår i dag omfattende kamper i en rekke av landene i Sør. Folkelig mobilisering og kampvilje er på et mye høyere nivå enn den er i Nord. At vi er dårlig informert om disse kampene er et resultat av at vi i hovedsak er prisgitt de vestlige mediamonopolenes rapporteringer, og her blir landa i Sør nesten tolt oversett.

Mai var heller ikke udelte fornøyd med dekkinga av kampen i Sør i «vårt» eget

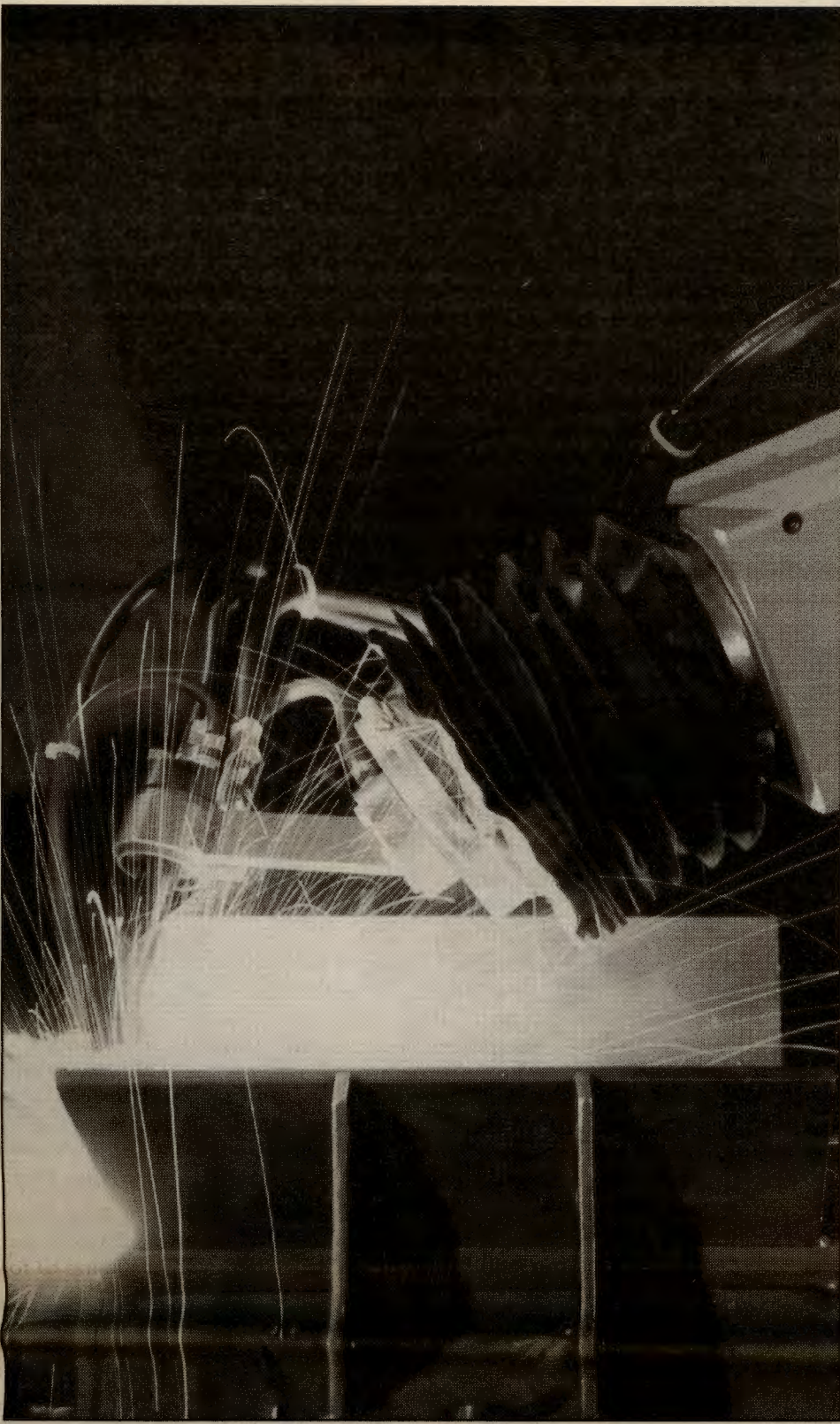
organ, avisa Klassekampen. Her trakk hun fram dekkinga av El Salvador som eksempel. Etter at FMLN nedla våpnene og gikk i en forhandlingsprosess med regimet som har ledet fram til valg, har omtalen av FMLN blitt mer og mer negativ. Den væpna kampen holdes fram som det revolusjonære, mens en forhandlingslinje blir sett på som første skrittet mot sosialdemokrati.

- Utfra mitt kjennskap til FMLN veit jeg at de har hatt en svær diskusjon om overgangen fra væpna kamp til forhandlinger. Det mest tungtveiende argumentet for dem var at det var en utbredt krigstrøtthet i folket, også i FMLNs kjerneområder. Folkets viktigste ønske var å få slutt på krigen.

Samtidig har FMLN diskutert erfaringene fra Nicaragua. Her vant de revolusjonære den militære kampen, men tapte politisk noen år etter. Framstillingen av FMLNs skifte fra væpna kamp til forhandlinger som en sosialdemokratisering er derfor alt for enkel, framholdt Mai.

Sjøl om det ikke blei tid til debatt, er det neppe noen dristig spådom å si at det vil bli reist forslag om endringer av programutkastet på dette punktet.

Foto: Klassekampen

Trond Andresen: – Desentralisering må være målet

Størst engasjement under lørdagens diskusjon vakte Trond Andresens innledning om det gjennomautomatiserte framtidssamfunnet, kalt GAFS.

Av Ove Bengt Berg

Det utløste et tydelig et behov hos folk å diskutere visjoner. Andresen ville igjen gjøre det aktuelt å tenke utopisk, og lyktes med det. Framtidstrua må gjenreises, postulerte han og erklærte seg som teknologioptimist. Uten framtidstrua kan vi bare stenge butikken!

Vi trenger ikke mer enn 5 prosent av arbeidskrafta til å holde hele samfunnet i gang. Høy teknologi kan gjøre at vi kan bruke mye arbeidskraft på miljøvennlig landbruk, og ikke minst på alle de sosiale oppgavene som ikke kan erstattes av teknologi.

Nasjonalstaten kan lettere opprettholdes med teknologisk utvikling. Sosialisme i ett land kan sees på som et sosialt laboratorium. Noen land må prøve først, og det er små land som de nordiske og Østerrike som har nådd lengst i sosial velferd uten å true andre land. Sosialisme i ett land virker inspirerende på

andre land, det viser erfaringa.

Den gamle frigjøringsstrategien besto i at gerilja omringer storbyene. Dette er feil i dag. I Mexico hadde sapatistene forbindelse med amerikanske universiteter og menneskerettsorganisasjoner i USA. Teknologien umuliggjør i dag levende gerilja i landet (kan oppdages med infrarødt lys). Samtidig er det ikke mulig å slakte sitt eget folk uten at alle andre får vite det. Alle opprørere kan ringe Amnesty i London når regjeringstroppene nærmer seg for slaktning.

Vi bør programmatisk slå fast at vi er optimister. Menneskeheten har stor fantasi og skaperkraft, men den må brukes. Arbeidsfolk synes det er spennende å ta imot teknologiske forbedringer. Samfunnet bestemmer hvordan teknologien brukes. Ungdomsgenerasjonene i dag er mer skeptiske og mer kunnskapsrike. Mange som sulter i hjel i dag i har universitetsutdanning.

Det internasjonale datanettet Internet kan ikke hindres av noen regjering. Kapitalistene vil hindre regjeringa i å stenge nettet, og det betyr at folkelige krefter kan drive informasjon uten de store informasjonsmonopolene.

Andresens oppsummerte sitt syn med en omskriving av Marx sitt utsagn om at kapitalismen

frambringer sine egne bane-menn, proletariatet:

Den moderne kapitalisme frambringer et utdanningsnivå og en informasjons- og kommunikasjonsteknologi som legger grunnlaget for kapitalismens avskaffelse.

Det var ikke mangel på innvendinger mot Andresens visjoner. Det ble hevdet at dette ikke var nye tanker, og at de tidligere hadde blitt tilbakevist fordi de baserte seg på en økonomisk vekst som er uforenlig med økologiske hensyn. Andresen var enig i at spørsmålet om energiforbruket var det vesentlige problemet, men han hadde fått opplysninger som tilsa at det ikke var noe problem å bruke så mye energi som GAFS trenger.

Hovedinnvendinga var kanskje den at det ble hevda at Andresen tok for lite hensyn til spørsmålet om hvem som eier teknologien og som har makt til å styre både den og samfunnet dit hvor de vil. Som en debattant hevdet: Problemet er å skape institusjoner som er folkelige uttrykk for makt. Hvordan kan vi desentralisere med et så komplekst teknologisk samfunn? En representant fra IS, Internasjonale Sosialister, hevda at Andresens visjon er lik kapitalistenes visjoner og at klasseperspektivet mangla.

Bastant uenighet om omgrupperingsperspektivet

De første timene av søndagens programkonferanse var satt av til diskusjonen om "omgrupperingsperspektivet" med RV-nestleder Jørn Magdahl og AKP-leder Solveig Aamdahl som innledere. Som ventet var de to svært uenige om spørsmålet.

Av Rune Soma

Hovedpoengene i Jørns innledning vil være kjent, både fra artikkelen om partiteori i forrige nummer av Opprør, og fra programutkastet. Omgrupperingsperspektivet ble skissert som et alternativ til det Jørn kalte «myten om det leninistiske partiet», og som i dag er grunnlaget for såvel AKP som IS. Han understreka at det ikke var uenighet om synet på partiet som et bevisst element i klassekampen, eller på målet om å skape et aktivistparti som kan handle enhetlig. Uenigheten går på om partiet idag kan bygges gjennom å definere en riktig linje, for deretter

å rekruttere ett og ett medlem til denne. Opp mot en slik linje framheva Jørn to prosesser.

«Stor» omgruppering

Den ene prosessen er den begynnende framveksten av et nytt «virkelig» parti på basis av fagopposisjonen. Det finnes i dag et skikt av faglige aktivister som handler uavhengig av både LO-ledelse og DNA, og med et politisk grunnleg som i praksis innebærer et brudd med sosialdemokratiet. Hvilken retning dette oppbruddet tar er ikke gitt. Det kan føre til oppkomsten av et «nysosialdemokratisk» parti f.eks. på basis av SME. Det kan suges inn i SV dersom partiet foretar et brudd med Solheims populisme. Eller det kan føre til forsøk på å etablere nye partier (som f.eks. Arbetarlistan i Sverige). RVs oppgave må være å delta i denne prosessen og dra den mot venstre. Vi kan ikke utelukke milgheten av at dette «virkelige» fagopposisjonspartiet vil kunne utvikle seg til et nytt revolusjonært arbeiderparti. Dette vil blant annet avhenge av hvordan vi i RV agerer.

«Liten» omgruppering

Den andre prosessen er behovet for

reorganisering på venstresida. Etter sammenbruddet i Sovjet, Øst-Europa og Kina på den ene siden, og den økonomiske krisa i kapitalismen på den andre, er mange av de ideologiske skillelinjene mellom ulike venstrepartier ikke lenger relevante. Det finnes revolusjonære miljøer innenfor ulike partier på venstresida, og ikke bare innafor RV. Diskusjon, erfaringsutveksling og teoriutvikling mellom på tvers av partiskillene er viktig. RV må ha som målsetning at de revolusjonære i Norge på sikt samles i et felles parti. Om dette partiet blir RV får utviklinga avgjøre. I dag må imidlertid RV se på seg sjøl både som arena og som pådriver for denne prosessen.

Sosialdemokrati

Solveig Aamdahl markerte seg som venta sterkt mot Jørns analyse. Hun mente at omgrupperingsperspektivet betydde at man først og fremst fokuserte på størrelsen av partiet, og at en tilnærming til fagopposisjonsmiljøet eller til miljøer innafor andre partier ville bety en politisk utvanning i sosialdemokratisk retning. Solveig mente at DNAs utvikling mot høyre før eller seinere ville føre til danninga av et nytt parti,

men at dette nye partiet ville bli danna på en sosialdemokratisk plattform. Et frieri fra RVs side overfor dette miljøet ville bety at også RV utvikla seg i sosialdemokratisk retning.

Senterpartiet

Solveig mente at den prosessen som for tida pågår i Senterpartiet er viktig for RV. Hun slo fast at de ideologiske og politiske motsetningene innad i partiet er så store at SP antakelig vil gå mot splittelse etter folkeavstemminga om EU. Mange steder lokalt har RVer allerede i dag et godt samarbeid med medlemmer av Senterpartiet i EU-saka, og opplever at EU-kampen virker kraftig radikaliserende på SPs grunnplan. Dette kan gi grunnlag for å vinne over enkeltmedlemmer av SP til RV, mente Solveig.

Avstemming - og så?

Solveig understreka sterkt at det var kampen mot EU-medlemskap som sto i sentrum i dag og at RV må starte en diskusjon om hva som skjer også etter folkeavstemminga. I denne forbindelsen streka hun opp endel problemstillinger som hun mente RV måtte ta tak i og diskutere:

- Dersom vi skulle tape folkeavstemminga og Norge skulle bli EU-medlem, betyr dette at hovedmotsigelsen i Norge ikke lenger går mellom arbeiderklassen og borgerskapet, men mellom den norske nasjonen og EU-imperialismen?

- Hva vil NTEUs rolle bli etter folkeavstemminga? Bør NTEU nedlegges eller bygges som en varig front?

- Bør NTEU stille lister ved neste Stortingsvalg?

Ut fra svaret på disse spørsmålene vil vi kunne si noe om hvilke krefter det er viktig for RV å alliere seg med i framtida.

Sprikende debatt

Den påfølgende debatten var til tider opphetet, men var i stor grad et uttrykk for markering fra dem som allerede hadde tatt et standpunkt. Det er å håpe at den videre debatten om dette spørsmålet ikke i utgangspunktet blir en låst skyttergravskrig mellom fløyene, men at partene går inn i reell diskusjon av motstandernes argumenter. I alle tilfelle viste debatten at diskusjonen om en visjon for RV som parti har sin nødvendige plass i programdebatten.

Fra en demonstrasjon mot gjenforening av Tyskland, dagen etter valgdagen i Øst-Berlin 1990.

Foto: Rune Yttervik

Samir Amin:

Tyskland vil sprengne EU!

Samir Amin er en kjent egyptisk marxist. Han har blant annet vært rådgiver for Egypts president Nasser. På norsk har han utgitt «Eurosentrismen - kritikk av en ideologi».

På en rask norgesvisitt i mai hevdet han at Tyskland igjen kom til å vokse seg så mektig at det igjen ville tvinge fram en forening av Frankrike, Storbritannia og Russland — mot Tyskland. Dermed ville EU bli formelt bli oppløst.

Av Ove Bengt Berg

På programseminaret til Rød Valgallianse hevdet han at EU helt fra starten av har vært planlagt som et høyreprosjekt helt og fullt på kapitalens premisser. EU fungerer grunnleggende negativt for arbeiderklassen i Europa, og for vanlige folk over hele verden.

— EU kan ikke endres innafra, det er bare ved å protestere mot EU-prosjektet at det kan endres til noe bra. Det økonomiske fellesmar-

kedet er danna eksklusivt til fordel for kapitalinteressene, uten innblanding fra politikere. Det er derfor samarbeidet er løfta fra et nasjonalt plan til europeisk nivå. Merk dere at de politiske valgene gjennomføres på nasjonalt nivå, mens den økonomiske politikken blir styrt fra europeisk nivå, peker Amin på.

Sosialdemokratene forsvinner

Fra første dag har sosialdemokratene i Europa støtta dette kapitalistiske prosjektet. Dette kommer i konflikt med det historiske kompromisset som sosialdemokratene har stått for. Kompromisset går ut på at arbeiderne skal få rimelige levevilkår i bytte mot full handlefrihet for kapitalen til å styre og håve inn profitten. Men EU kommer til å hindre sosialdemokratene i å opprettholde det historiske kompromisset, jf den konstante høye arbeidsledigheten og en økende fattigdommen i byene i Europa. De har dermed gjort en historisk feil som vil fjerne dem fra den historiske scena.

Kommunistene i Europa har lite å skryte av. Riktignok støttet de ikke opprettelsen av det økonomiske europeiske fellesmarkedet, men de unnlot å utvikle et alternativ og har nå med få unntak, for eksempel i Norge, endt opp med å støtte EU.

Katastrofe for Afrika

Det er Lomeavtalen mellom EU og Afrika som har ført til at Afrika ble opprettholdt som en råvareproduserende verdensdel, uten å bli industrialisert. Lomeavtalen delte Afrika i europeiske innflytelsessfærer. Situasjonen i

Afrika er nå katastrofal, og det er EU som har hoveddelen av skylda for denne situasjonen. Afrika er nå helt marginalisert, og uten interesse for EU. Det er Øst-Europa som nå er mest interessant for EU.

Som USA i Latin-Amerika

Den siste utviklinga i Europa har endret seg til fordel for Tyskland. Landet blander seg nå i økende grad inn i alle europeiske forhold, der de kan komme inn og skaffe seg innflytelse. Medlemskapet i EU gir Tyskland rom for å handle slik.

Tyskland har et stort ansvar for konflikten i Jugoslavia ved at landet styrket motsetningene ved sin ensidige anerkjennelse av Slovenia og Kroatia. Men Tyskland har også en finger med i spillet i Tsjekkoslovakia, i Ungarn, i Ukraina og i Russland. Tyskland har vært rask med å kreve Russland ut av de baltiske statene (men uten å kreve britisk tilbaketrekking fra Nord-Irland). Tysklands tilnærming er nå beskjeden, men den går ut på å sikre seg framtidige forbundsfeller. Akkurat som det skjer en amerikanisering av Europa, hevdet Amin.

Han trakk trådene helt tilbake til Marshallhjelpa. Hensikten var å gjenoppbygge kapitalismen i Europa i et felles marked, som en del av et globalt marked. Dette var samtidig USAs måte å bringe Tyskland tilbake i verdenssamfunnet på. Amin hevdet at Tyskland har en stilltiende avtale om å sikre USAs globale herredømme.

— Det går en linje rett fra Bismarck til Hitler når det gjelder Tysklands måte å skaffe seg

innflytelse i Øst-Europa på. Men Hitlers linje var dum og kriminell. Tyskerne har nå lært en lekse, Bismarcks veg var den beste.

EU er uforenlige interesser

— Før eller seinere vil EU-samarbeidet måtte sprekke. Thatcher har allerede foreslått at Storbritannia og Frankrike igjen må alliere seg mot Tyskland. I løpet av en tiårsperiode vil Russland ha stabilisert seg igjen, og da vil på nytt Tyskland og Russland møtes i strid om Øst-Europa. En slik konflikt vil ikke EU kunne tåle. Reelt vil prosjektet komme til å gå i oppløsning på grunn av de indre motsetningene, men uten at EU trenger å løses opp formelt av den grunn.

Europeisk venstrealternativ

Samir Amin foreslo at det burde skapes et europeisk venstrealternativ som gir mulighet for arbeiderklassen å gå noen skritt til venstre. Et slikt alternativ måtte finne et riktig kompromiss mellom nasjonal innflytelse og europeisk samarbeid.

En slik plattform måtte baseres på sosial velferd, kontroll av markedet og økende grad av kontroll med kapitalen. Men det historiske kompromisset kan ikke gjentas lenger, sjøl om noen med rette kanskje kan hevde at det på kort sikt har vært nyttig for folk. Utviklinga i kapitalismen har nå kommet så langt at et slikt kompromiss har blitt umulig.

Uten et slikt ventrealternativ basert på folkelige krefter så Amin lite håp for den europeiske befolkninga.

Rød Ungdom - for vanlig ungdom

Det finnes en del myter om hva Rød Ungdom er og ikke er. Noen tror at Rød Ungdom bare er en gjeng med rabiate tullinger som vil banke opp rasister og ikke gjør annet enn å gå i demonstrasjoner, noen tror at Rød Ungdom bare er for folk som har lest Marx og Lenin siden de var 10 år og noen tror at det er en slags pervers blanding av de to foregående.

Av Jorunn Folkvord

Rød Ungdom består av veldig mye forskjellige folk. Noen vil banke opp rasister og noen har lest Marx siden de var 10 år, noen har grønt hår og noen har frakk. Vi har jenter med langt hår og gutter med kort hår og omvendt. Noen er med i idrettslag, andre hater gymtimene på skolen. Kort sagt er Rød Ungdom en organisasjon med plass til det meste og litt til. Dette er noe de forskjellige RV-gruppene bør tenke på. Finnes det Rød Ungdom der dere bor, eller kanskje det finnes ungdommer som er interes-

sert? Det er verdt forsøket å prøve å finne det ut!

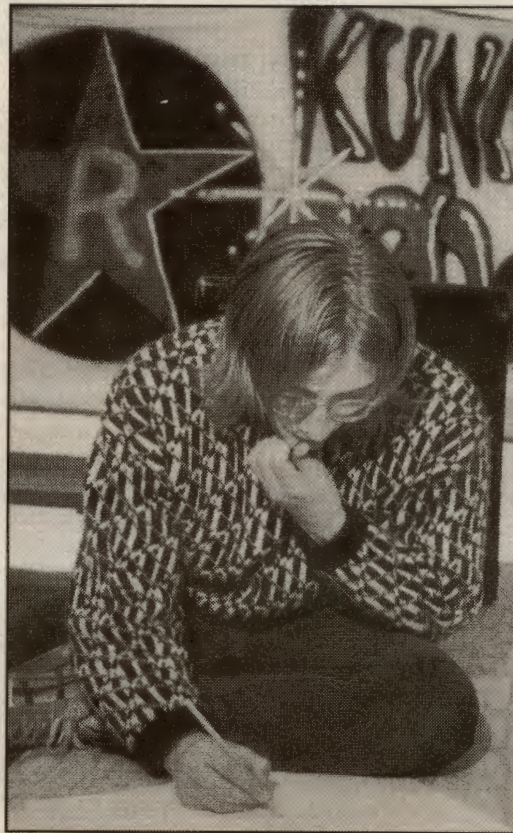
Et ungt og ekspansivt miljø!

Rød Ungdom har det som planter i veksthus - vokser og trives. Det siste halvåret har det blitt opprettet lokallag 7 nye steder, og det er startet studiesirkler mer enn 10 andre steder. For to år siden var Rød Ungdom en sterkt Oslo-dominert organisasjon, men dette har endret seg mye bare det siste året.

Den veldige vellykkede valgkampen bærer mye av æren for den veksten i Rød Ungdom, men flere av de nye lagene har også bli bygd opp på steder hvor ikke valgkampen har vært sentral. I tillegg kommer det en jevn strøm av enkelthenvendelser inn til kontoret i Oslo. Det er alt fra ønsker om å kjøpe t-skjorter, gå på studisirkler til bøllekurs og abonnement på Rebell.

Bergen gjenoppsto

En historie som forteller litt om den framgangen Rød Ungdom har hatt i det siste er historien om hvordan Bergen Rød Ungdom gjenoppsto. Etter utmeldingene fra Rød Ungdom i 1991, hvor blant annet hele Bergen Rød Ungdom gikk ut av organisasjonen, har det ikke vært noe særlig organisert Rød Ungdom-aktivitet i Bergen. Et av målene med valgkampen var derfor å få liv i Bergen Rød Ungdom igjen. Dette målet ble oppnådd.

Fra Rød Ungdoms sommerleir 1993.

Foto: Klassekampen

Siden laget i Bergen ble startet opp rundt årsskiftet, har det vokst jevnt og trutt. I det siste har de også fått selskap fra et nystartet lag på Voss. Nå er ikke dette en særlig beme-

kelssverdig historie i Rød Ungdom-sammenheng. Det spesielle skjedde i utkanten av Bergen i drabantbyen Åsane.

Midt i blinken!

Det begynte med at en gjeng ungdommer blei interessert i Rød Ungdom og fikk tilbud om å gå på grunnsirkel. Disse ungdommene hadde endel venner, og plutselig var det tre studiesirkler med i all hovedsak ungdomsskoleelever. Så bestemte de seg for å starte lokallag, og de er nå blitt så store at de uten vanskeligheter kan dele seg i tre lag. Og de er nå både ungdomsskoleelever, videregående elever og andre.

Hvem skulle vel trodd at noe sånt kunne skje på bare noen få måneder! Det som kanskje er det mest spesielle med laget på Åsane er at de nærmest utelukkende består av helt vanlig ungdom uten en særlig radikal familiebakgrunn. I Rød Ungdom ellers er det nemlig ikke uvanlig at folk har foreldre med en fortid i diverse organisasjoner og partier på venstresida.

Utviklinga på Åsane viser at man ikke trenger å finstille siktet for å treffe midt i blinken, og det viser også at det kan være lignende muligheter andre steder i landet. Det er sjelden at det synes utenpå hva folk mener, og det er en kjennsgjerning at mye ungdom nå er på utkikk etter nye løsninger. Rød Ungdom framstår for mange som en løsning, og det er også bakgrunnen for mye av den store veksten.

Gro & Co mot rasisme

Sirkus Midgard, en konsertturne mot rasisme, er et av resultatene av det mange kaller Gros kampanje mot rasisme.

Ti millioner kroner er prisen regjeringa har betalt for å framstå som verdens snilleste anti-rasister, og Dum Dum Boys er en av attraksjonene som er leid inn for å få folk til å tro det.

I januar 1993 inviterte Gro de politiske ungdomsorganisasjonene til å delta i en kampanje mot rasisme. For litt over et år siden så Ungdomskampanjen Mot Rasisme (UMR) dagens lys. med statlige midler skulle norsk ungdom overbevises om at rasisme var et onde. Rød Ungdom har vært med på denne kampanjen hele tiden, men mange har sett på de som et paradoks at vi er med på enkampanje som betales av de samme folka som styrer den statlige rasismen.

Enhetsfront mot rasismen

Kampen mot rasismen ligner på mange måter kampen mot norsk EU-medlemskap. Det er en kamp hvor vi må søke enhet med folk og grupper vi ellers kan være dypt uenige med. Hvis vi skal hindre fascistiske grupperinger i å få fotfeste, må vi sørge for at de møter massiv motstand.

En måte å vise motstand mot de rasistiske og fascistiske gruppene på, er å være aktiv anti-rasist. Da får vi heller leve med at ikke alle får med seg hva statlig rasisme er, hvis vi bare kan få dem til å være overbeviste anti-rasister. Ved å få ungdom til å si nei til en type undertryk-

king - rasisme - er det også lettere å få dem til å oppdage annen undertrykking.

Fokus på statlig rasisme

Rød Ungdom har laget en 4 siders kampanjeavis som fokuserer på den statlige rasismen. Den kan brukes både under og etter kampanjen. Mens de andre organisasjonene snakker om at alle kan være venner sjøl om noen er brune, prøver Rød Ungdom å si noe om hvor rasismen kommer fra, og hvorfor rasismen vokser fram akkurat nå.

Det er viktig at folk er anti-rasister, og kanskje aller viktigst at ungdom er det, men da må det også komme fram hvorfor noen har interesse av at ungdom er rasister. Rød Ungdom bruker kampanjen for å kritisere Gro & Co sin rasistiske flyktningepolitikk, ikke til å takke for pengene!

Rød Ungdom - en pinsebevegelse?

Rød Ungdom er på ingen måte kjent for et sterkt religiøst engasjement, men like fullt er pinsen viktig for mange.

De siste åra har pinseleirene i Oslo vært samlingssted for RUere hovedsaklig fra Østlandet, men også andre har tatt seg en tur innom. I år satses det stort, og det blir leire i Oslo, Stavanger og Trondheim.

I fjor var omtrent 100 ungdommer innom Oslo Rød Ungdoms pinseleir, går alt som det skal i år, kommer mer enn 250 ungdommer innom de tre leirene.

Dyrt i Oslo

Det har vært mange grunner til å dele opp og ha flere pinseleire. En av de viktigste har vært at det er dyrt å reise til Oslo, noe som gjør at mange som vil dra på leir ikke får muligheten. En annen grunn er at det er vanskelig

å finne leirsteder hvor det er plass til mange nok deltagere.

EU for alle penga!

Kamp mot den Europeiske Unionen er hovedtema på leiren både i Oslo og Trondheim. Ja-sidas argumentasjon skal avsløres og taktikk for innsputten fram mot folkeavstemminga skal legges. I Stavanger er det 3. verden som står i sentrum. Situasjonen for frigjøringsbevegelser i flere land skal taes opp. Det blir også innledninger og diskusjoner om forholdet mellom 3. verden og EU, USA og Japan.

På leirene kommer det også til å være innsamlinger. Rød Ungdom har gode tradisjoner på å samle inn penger til solidaritetsorganisasjoner, frigjøringsbevegelser og andre gode formål, men i år går pengene til et Innsputtfond for Rød Ungdoms EU-kamp. Pinseleirene kommer til å være starten på en innsamling som skal gå helt til og med

sommerleiren. Pengene skal settes i et eget fond som øremerkes materiellproduksjon i den siste tida før folkeavstemninga.

Oppkjøring til sommerleir

For mange er pinseleir bare en oppvarming til årets virkelige store opplevelse; Rød Ungdoms Sommerleir 7.-13. august. Målet er 200 deltagere, men det store håpet er 250. Sommerleiren skal være på Solbakken Folkehøgskole i Odalen og temaene er kamp mot den etter hvert så velkjente Europeiske Unionen og kamp mot fascisme. Det blir også seminarer og aksjonsverksteder om det meste mellom himmel og jord.

I fjor var den internasjonale brigaden en stor suksess, i år er det sendt invitasjoner til mer enn 10 organisasjoner i 9 forskjellige land. Helt sikkert er det at det blir besøk fra Sør-Afrika, Sverige, Danmark, Belgia og Nord-Irland.

- Krev en europeisk balkankonferanse!

Peder Martin Lysestøl, som er en av de fremste jugoslavia-kjennerne i Norge, karakteriserer situasjonen i eks-Jugoslavia som en ukontrollert bevegelse.

Av Ove Bengt Berg

Nå gjelder det å dempe konflikten. NATO-bombing er en imperialistisk løsning. Bare en politisk løsning gjennom en balkankonferanse i FNs regi kan stanse krigen.

– Krigen i Jugoslavia er et vanskelig spørsmål. Vi kan

ikke ha meninger om krigen uten å ha meninger om årsakene. Det finnes to ekstreme synspunkter: Det ene er at krigen er uttrykk for serbisk erobringpolitikk. Det andre synet står serberne for, nemlig at det er Tyskland som har drevet fram krigen. Jeg ser kampen om eks-Jugoslavia som en del av kampen om Øst-Europa.

Indre faktorer

– Det er viktig å forstå de indre faktorene i Jugoslavia som har drevet fram krigen. Jugoslavia ble etablert i 1919 fordi lederne til de folkene som bodde der fant ut at det var fornuftig å etablere en slik flernasjonal stat. Stormaktene støttet også denne statsdan-

nelsen. Slovenia og Kroatia var for denne nye statsdannelsen, sjøl om den ble dominert av Serbia. Tito arbeidet for at alle innbyggerne skulle ha like rettigheter, og hadde ideologisk framgang med å skape en felles nasjonal identitet. Denne nye nasjonalfølelsen ble også stryket av den økonomiske framgangen i landet mellom 1945 og fram til 1980, sammen med den internasjonale statusen Jugoslavia fikk i den alliansefrie bevegelsen. I denne tida dominerte ikke de interne motsetningene.

– Men det økonomiske sammenbruddet rundt 1980 bidro til å styrke de indre motsetningene. Regjeringa ble tvunget til å gi opp sentralise-

ringa. Det ble innført en regionalisering som delte landet opp i 6 regioner. Dette betydde samtidig at vi fikk 6 ulike nomenklaturer, som ganske raskt slo over til rein nasjonalisme. Disse nasjonalistene var også høyreekstreme, rene halvfasister, som drev fram krigen i alle regionene. Bosniske serbere er ekstremt nasjonalistiske. I denne tida ble vanlige folk og svært mange progressive og radikale folk satt på sidelinja. Som for eksempel de 100 000 menneskene i Sarajevo som protesterte mot krigen i juli 1992.

900 år

– Bosnia-Herzegovina har i nesten 900 år vært et enhetlig flerreligiøst område. Det var

et katastrofalt standpunkt at FN la seg på linja med å dele opp Bosnia-Herzegovina.

– Det er bare politiske løsninger som kan stanse krigen. Det må minst 40 000 FN-soldater til for å hindre Serbia i å ta Gorazde, og så mange soldater er ikke FN villig til å sette inn. Det samme gjelder for mange andre byer i Bosnia-Herzegovina.

Serbia rammet

Oppløsninga av Jugoslavia har først og fremst rammet Serbia. Vi må forstå at en ikke uten videre kan oppløse og rasere et land, og at denne oppløsninga særlig har ramma Serbia. Vi er nødt for å komme Serbia i møte.

Lysestøls forslag i dagens

situasjon er:

1. Opphev boykotten av Serbia.
2. Russland må med i forhandlingene.
3. FN må avholde en europeisk konferanse om situasjonen på Balkan. I dag skjer spillet mellom stormaktene, mens nabolandene, de landene konflikten først og fremst angår, ikke får være med å diskutere sine egne problemer.
4. Det må skje en kraftig økning i den humanitære hjelpen, og hjelp til flyktninger. De europeiske landene gir i dag bare 0,7 promille av BNP til hjelp til mennesker i krig i sitt eget nærområde. Hjelpen må opp på et totalt sett annet nivå.

Hvilken rolle spiller FN i Bosnia-Herzegovina?

Av Peder Martin Lysestøl

Vi opplever nå hvordan FN, USA og deres Nato-allierte bruker alle tilgjengelige maktmidler for å tvinge igjennom oppdelingen av Bosnia-Herzegovina (B-H). Tidligere sto kampene om Sarajevo. Nå dreier det seg om Gorazde.

Dette landområdet, på størrelse med Midt-Norge, har bare i korte perioder vært forsøkt oppdelt tidligere. Fra den første bosniske staten rundt år 1000 fram til 1929 var området en politisk enhet under ulike dynastier. I 1929 ble området delt i 4 «regioner» av den serbiske kongen. Under den 2.verdenskrigen ble Bosnia oppdelt av den tyske fascisismen. Men etter 1945 var B-H igjen et samlet område. Bare i 16 av over 900 år har området vært oppdelt.

«Nå skjer delingen av Bosnia tvers igjennom den levende, blødende organismen», sier Mensur Camo. Et folk som er bundet sammen gjennom århundreders fellesskap, tross ulike religioner, tvinges nå fra hverandre gjennom etnisk oppdeling av landet. Dette minner mest om den koloniale oppdelingen av Afrika som de «siviliserte» stormaktene gjennomførte. Også da fantes det stammeledere som «støttet» oppdelingen.

Oppløsningen av det tidligere Jugoslavia har åpnet for ulike ekstreme nasjonalistiske krefter. Det er disse kreftene som nå trumfer sin vilje igjennom. Derfor er også kampene om hver enkelt landsby så harde og ofte brutale. Ingen vil frivillig forlate de områdene de har bodd i. Folk kan ikke godta at områder som alltid har vært bebodd av folk med ulike religioner og ulik kulturbakgrunn, nå skal være «kroatiske», «serbiske» eller «musliske».

Mens den koloniale oppdelingen ble gjennomført av grådige stormakter på jakt etter mer rikdom og makt blir nå oppdelingen av B-H gjennomført av FN, verdens fredsorganisasjon.

Det er da også logisk at de «redsbevarende» operasjonene FN nå gjennomfører, blant annet ved bombeangrep mot Gorazde, ledes av general Rose, den engelske generalen med erfaringer fra engelske kolonifelttog i Irland og på Falklandsøyene!

FNs behandling av B-H-spørsmålet kan bare kalles en skandale fra første øyeblikk.

For det første ble B-H anerkjent som selvstendig stat til tross for at folk med serbisk bakgrunn, 1/3-del av befolkningen, ikke deltok i avstemningen. En anerkjennelse mot interessene til 1/3-del av befolkningen, måtte bety bråk.

For det andre aksepterte FNs fredsmeklere fra første øyeblikk at B-H måtte deles opp på en eller annen måte etter «etniske» grenser. Dette hadde før selvstendighetserklæringen 6.april 1992 vært diskutert mellom de stor-serbiske og stor-kroatiske lederne Milosevic og Tudjman.

FN fulgte nå modeller trukket opp av ekstreme nasjonalister på jakt etter økt makt og innflytelse. Den første delingsplanen fra høsten 1992 delte B-H i 10 deler. Gorazde, en by på omlag 40.000 innbyggere, i hovedsak muslimer og serbisk ortodokse, skulle da ligge innafor det såkalte område 5 som skulle være «muslisk» dominert. Folk med bakgrunn i muslimske familier utgjorde vel 60% av befolkningen.

Over hele B-H startet militære styrker som tilhørte de ulike leirene av nasjonalister å «rense» sine områder for folk som ikke var deres. De bosnisk-serbiske styrkene hadde store framganger i Øst-Bosnia de første 4 månedene av krigen. Område 5, øst for Sarajevo mot den serbiske grensen, var snart under serbisk kontroll. I andre deler av B-H var det muslimer eller bosniske kroater som hadde tilsvarende framgang og tok kontroll over områder.

FNs fredsmeklere innså at det ble

umulig å gjennomføre 10-delingen av B-H.

Sommeren 1993 lanserte Owen-Stoltenberg sin nye «tre-delingsplan». B-H skulle nå deles i 3 områder, ett muslimsk, ett serbisk og ett kroatisk. Men problemet her var at det ikke fantes sammenhengende områder hvor den ene av de tre gruppene dominerte. Område 5, Gorazde-regionen, var f.eks både i sør, øst og vest omringet av kommuner hvor flertallet var serbisk-ortodokse. FNs fredsmeklere måtte nå overtale den muslimske lederen Izetbegovic til å godta at området øst for Sarajevo, storparten av det tidligere område 5, nå skulle gå over fra å være muslimsk-kontrollert til å bli underlagt serbisk kontroll. Hvordan var dette mulig? Jo, ved å garantere at noen byer med stor muslimsk befolkning skulle bli «enklaver» innafor det serbiske området. Slik ble nå Gorazde en liten muslimsk øy innafor den store serbisk-dominerte delen av B-H. Men selv om Gorazde hadde et flertall muslimer, var omlag 40% ortodokse serbere. Akkurat som minoritetene andre steder følte seg truet av majoritetens nasjonalistiske ledere og deres terrorpolitikk, følte nå de serbisk ortodokse i Gorazde seg truet av delingsplanen.

I over ett halvt år ble det forhandlet om gjennomføringen av delingsplanen. Men terroren og mistilliten mellom partene var så stor at det var uråd å få enighet om hvor grensene mellom områdene skulle gå. Historisk hadde man ingen grenser å holdse seg til. Imens ble det hver uke drept og såret tusener i harde kamper i Sarajevo, Mostar, Vitez, Srebrenica og tallrike andre steder i B-H.

I februar og mars i år ble det presset igjennom tiltak som så ut til å bringe framgang i prosessen. De serbiske styrkene rundt Sarajevo trakk seg tilbake. Kampene om hovedstaden var kanskje over? En

kombinasjon av militært press fra FN via Nato og russisk diplomati hadde ført fram. Særlig så det ut til å ha betydning i forhold til bosnisk-serbisk forhandlingsvilje at de hadde en stormakt med i forhandlingene som de kunne se på som «sin» allierte. Muslimene og kroatenene hadde «sine» allierte i USA og Tyskland. Det er enkel forhandlingslogikk at vellykkede forhandlinger krever et visst minimum av tillit hos alle parter. Etter at FN gjennomførte sin boikott av Serbia og de bosniske serberne var utpekt som årsak til krigen, har misstilliten til FN-systemet hos de serbiske nasjonalistene vært stor.

Men, dessverre, denne gode tendensen kan nå være spolert gjennom de nye initiativene FN og USA/Nato har tatt den siste måneden:

For det første ordner USA et møte i Washington hvor den bosnisk-kroatiske og muslimske ledelsen undertegner en avtale uten at den 3.parten, de bosniske serberne hverken blir invitert eller orientert om forhandlingene. For serberne kunne dette bare oppfattes som et bakholdsangrep. Muslimer og kroater kunne nå forlate de områdene hvor de tidligere hadde slåss som bite fiender som f.eks rundt Mostar og Vares, og danne felles front mot serberne. Denne beslutningen var trolig en viktig årsak til den siste serbiske offensiven mot enklaven Gorazde.

Det andre tiltaket som ble gjort som på ny forværet situasjonen, var bombingene av de serbiske stillingene rundt Gorazde uten først å forsøke forhandlinger via den russiske parten. Bombingen var ikke behandlet i Sikkerhetsrådet og Russland var ikke engang orientert. Det kan derfor stilles alvorlige spørsmål om legitimiteten ved det siste bombeangrepet.

Natos aktive militære deltagelse gjør det også rimelig å stille spørsmål: Hvem bestemmer i dag over

FNs politikk i B-H?

Selv om FN ved hjelp av Natos overlegne militære styrke greier å tvinge igjennom en våpenhvile også i Gorazde er spørsmålet om varige løsninger like lite løst. Hvordan skal FN sikre de muslimske «enklavene» innafor et serbisk dominert område?

Kommentatoren Peter Millar har en usedvanlig kritisk kommentar til FNs Gorazde-operasjoner i The European. Her skriver han: «Å tro på en framtid for Gorazde som en muslimsk øy i et serbisk hav er like smart som det var å argumentere for den frie byen Danzig i 1919».

Den delingsplanen FN nå påtvinger folk i B-H fører til at muslimene i Gorazde og andre enklaver vil trenge beskyttelse fra store militære styrker i overskuelig framtid. Erfaringer fra Kyruel og Israel gir oss tilstrekkelig med kunnskap om hva tvangsoppdeling av landområder betyr for forholdet mellom folkene. Hvordan skal folk i Gorazde reise i sikkerhet til andre deler av B-H? Vil de være tvunget til å leve i en militær ghetto? Hvordan skal folkestyre sikres i en slik situasjon? Hvordan kan bosniere med ulike religioner igjen leve sammen etter dette?

Dersom Balkan ikke for all framtid skal forbli en tidsinnstilt bombe må FN oppgi den nåværende strategien med etnisk oppdeling. Den nye strategien må ha som utgangspunkt at B-H fortsatt skal være ett område. Denne nye strategien kan bare gjennomføres dersom FN greier å trekke alle parter med i fredsprosessen og dersom FN greier å heve seg over stormaktsinteresser og nasjonalistiske krigsherrer sine egeninteresser. Jeg har ingen tro på at dette er en enkel oppgave. Men på lang sikt er det den eneste veien å gå.

Kronikk

Forum for venstresida?

Rett over påske dumpet tidskriftet «Memorandum» ned i Opprør-redaksjonens postkasse.

Av Rune Soma

Verken navnet eller den uferdige lay-outen var særlig spennende. Det var derimot innholdet. Bidragsyterne omfatter folk med ståsted i ulike partier og miljøer, og det å skape debatt og teoriutvikling på tvers av partiskiller, er tidsskriftets uttalte målsetning.

– Progressive og radikale holdninger lever i dag i forskjellige miljøer, og de er mangfoldige. De sterke brytingene vi nå ser i norsk samfunnsdebatt berører alle ideologiske retninger. Dersom vårt tidskrift kan ha en nyttefunksjon i den grupperingen av radikale krefter som nå pågår, har vi oppnådd vår hensikt, sier tidsskriftets redaktør Kåre Andre Nilsen til Opprør.

Ikke partitilknytting

Kåre Andre er kjent for mange som tidligere leder i NKP. Derfor er det viktig for han å understreke at "Memorandum" verken har partitilknytting, eller er del av noe nytt partiprojekt.

– Tidsskriftet ønsker å være åpent for alle med et samfunnsforandrende perspektiv, både som lesere, bidragsytere og redaksjonelle medarbeidere. Vi ønsker å bygge ned gårdagens skillelinjer mellom de radikale kreftene, både i Norge og over landegrensene. Det er vår overbevisning at en slik åpen holdning er nødvendig for at de samfunnsforandrende kreftene skal kunne prege det norske samfunnet i århundret som venter.

Politisk bredde

Denne programformuleringen følges godt opp i praksis i Memorandums første nummer. Professor Steinar Strøm skriver om arbeidsløsheta. SVeren Hans Ebbing tar opp sosialistiske perspektiver i EU-kampen. RVs Jørn Magdahl drøfter omgrupperingsperspektivet. Harald Berntsen ser på framveksten av et nytt syn på nazisme og fasisisme i historikermiljøet. Asbjørn Wahl setter søkelys på fagbevegelsen og krisa. Senterpartiets John Dale intervjues om partiets ideologiske ståsted. Spennet i temavalg og bidragsytere (det omfatter flere enn dem som her er nevnt) gir en pekepinn om profilen Memorandum ønsker å legge seg på.

EU-kampen en åpning

– Det pågår i dag en kamp om sosial omforming av det norske samfunnet. Den forgår både mens det kjempes mot EU, og den vil fortsette etterpå uansett resultat. EU-kampen kan være en åpning som setter inn et angrep på de nåværende maktforholdene. Organisasjonsformene på venstresida og blant de radikale kreftene vil formes ut fra den reelle bevegelsen og de alliansene som skapes. I denne prosessen er ideologisk og teoretisk debatt nødvendig. Vårt håp er at Memorandum kan være til nytte for å fremme en slik debatt, avslutter Kåre Andre.

Første nummer av Memorandum distribueres gratis, og abonnement for resten av 1994 koster kr. 130,-. Skriv eller ring til

Memorandum,
Schweigaardsgt 34 F2,
0190 Oslo,
Telefon 22 17 17 23.

-Avhengig av AKP på godt og vondt

Per-Gunnar Skotåm, som også er sentralstyremedlem i AKP, sitter i RVs organisasjonsutvalg. Han har nå besøkt 30 RV-grupper og et tilsvarende antall AKP-lag som jobber med RV.

Av Ove Bengt Berg

Skotåm ser klare tendenser til at RVs perspektiv er i ferd med å endres bort fra samfunnsomveltning. Samtidig hevder han at RV og AKP er blitt siamesiske tvillinger som gjør at en atskillelse i dag vil ta livet av begge organisasjonene.

– Hvordan kan du hevde dette?

– Det er min vurdering av de politiske diskusjonene jeg har hatt med medlemmer av RV-gruppene. Det politiske rommet for en revolusjonær politikk har ikke vært trangere siden 50-tallet. Innad savner den revolusjonære venstresida en samlende revolusjonsstrategi, og dermed kan vi heller ikke propagandere noe revolusjonært utad.

– Arbeidet som drives i de parlamentariske organene står det stor respekt av. Svakheten i RVs arbeid ligger ikke i det som gjøres i parlamentene, men at ressursmangelen og svakheten i strategi gjør at hovedaktiviteten blir parlamentenes dagsorden. Trass i RVs aktive en-

Per-Gunnar Skotåm. Foto: Ola Sæther

gasjement på mange viktige felter, er problemet at alt dette fine arbeidet ikke blir knyttet planmessig sammen som byggesteiner i et revolusjonært byggverk. Kort sagt: Mangelen på en helhetlig revolusjonær politikk, en strategisk visjon.

– RV bindes i stadig sterkere

grad til den fordelinga av smulene som skjer parlamentene. RV framstår lett som ei bygdliste på et «Tjen folket»-grunnlag. Ansvaret for denne utviklinga ligger ikke hos de parlamentariske representantene, disse er tvert imot de fremste til å etterlyse en mer helhetlig politikk. Det er hele RV som

må ta ansvar for å hindre en slik politisk utvikling.

– Mange hevder at RVs generelle problem er tilknytninga til AKP?

– Ryggraden i RVs organisasjon er nåværende eller tidligere lag og medlemmer i AKP. RV har ikke en sjølgående organisasjon, men et bindeledd inn til AKPs organisasjon. 80 prosent av RV-laga er identisk med et AKP-lag pluss noen kamerater til. Mer enn 90 prosent av RVs medlemmer og aktivister har et positivt forhold til AKP og AKPs rolle i RV. Å bygge RV på et anti-AKP-grunnlag vil splintre RV. AKPs styrke er RVs styrke og omvendt, og AKPs problemer er RVs problemer og omvendt.

– Er RV et revolusjonært parti i dag?

– Det er all grunn til å spørre om det. RVs medlemmer er ikke dem som kjennetegnes ved å være marginalisert, å være satt utafør samfunnet. Men RVs velgere, særlig i Oslo, er blant dem utstøtte. Kan vi da gå inn i ei opprørske protestbevegelse blant dem som blir fattigere og organisere til kamp, når vår vi ikke er i den samme livssituasjon sjøl?

Nå står vi foran EU-kampen. Alle folkelige bevegelser og strømninger vil uttrykke seg i denne kampen. Skal vi bygge en revolusjonær organisasjon må vi i denne kampen sørge for å bruke det politiske rommet til å markere RV og RVs politikk, og ikke bare la alt vårt arbeid skje i fronten.

Stridigheter i Bergen RV

Det førte til store stridigheter i Bergen 1. mai da Bergen Sentrum RV delte ut en løpeseddel med klare angrep på RVs politikk.

Av Ove Bengt Berg

Synet på det nasjonale spørsmålet er stridens kjerne. Åsane RV har i en egen løpeseddel tatt avstand fra løpeseddelen og krevd at Sentrum RV fratras retten til å uttale seg på RVs vegne.

RVs leder Aksel Nærstad sier i en kommentar at en sånn løpeseddel sjølsagt ikke kan utgis i RVs navn, fordi den tar avstand fra RVs politikk. Er en uenighet greit å reise en debatt innad, men å utgi en løpeseddel på 1. mai som bevisst bryter med RVs politikk, er helt uakseptabelt.

Løpeseddelen skal nå behandles i Bergen RV. Nærstad på sin side er skeptisk til disiplinær sak, sjøl

om dette er et svært alvorlig tilfelle.

Bergen Sentrum RV:

–Innholdet viktigere enn et nei! Satt på spissen mener vi at «det er bedre å tape EU-kampen på et riktig politisk grunnlag, enn å vinne kampen på et feilaktig grunnlag», og «det er bedre med ens sterk sosialistisk opposisjon mot EU i et EU-land, enn med dominans av nasjonalister i et land utenfor EU». Disse sterke påstandene gir Bergen Sentrum SV ut i en egen løpeseddel i 1.mai-toget. Ryktene går om håndgemen om løpeseddelen innhold. RV-laget avslutter: «Poenget er at vi anser at bare en EU-motsstand på et samfunnsradikalt og internasjonalt grunnlag vil gi reell seier for nei-siden i Norge.

RV i Åsane:

–Skadelig og frsaksjonelt! I en uttalelse kever medlemmer av RV i Åsane at RV i Bergen stadfester sitt syn på den nasjonale kampen mot EU-imperialismen overfor

Bergen Nei til EU, og at Sentrum RV skal miste retten til å uttale seg i RV sitt navn.

Medlemmene fra Åsane peker på at Sentrum RV er dominert av tidligere AMG. De sier også at ingen må undervurdere hvor alvorlig det er å reise offentlig

kamp mot RV sin linje i EU-spørsmålet i den fasen vi er i nå. Medlemmene i Åsane RV krever at de som står bak løpeseddelen må miste retten til å ha verv i RV, og at nye ytringer i samme lei må føre til eksklusjoner.

Sentrum RV, Bergen: innspill i EU-debatten 1994

MER ENN ET NEI!

Venstreradikal strategi i EU-kampen

A) Systemkritikk av EU!

EU er skadelig for både små og store land, og både innenfor og utenfor EU. EU er et teknokratisk supermakt-prosjekt. Hovedhensikten er å fremme markedsliberalisme og kapitalistisk vekst i Europa, samt å konkurrere med Japan og USA. Dette vil medføre øking av miljø-ødeleggelsene, arbeidsløsheten og massefattigdommen globalt. EU vil svekke enhver mulighet til å styre samfunnsutviklingen og gjøre noe med disse problemene gjennom de eksisterende parlamentariske system. EU må derfor bekjempes på tvers av de nasjonale og institusjonelle grenser, innenfor rammen av en ny internasjonalisme, der arbeider-solidaritet og enhet mellom radikale bevegelser legger grunnlaget.

Faksimile fra den omdiskuterte løpeseddelen fra Bergen Sentrum RV

Fraksjoner

Formøter i RV

Av Per Overrein

På siste landsstyremøtet kom det fram at medlemmene av AKP hadde hatt et «formøte» før landsstyremøtet. Dette er forsåvidt ikke noe oppsiktsvekkende når RV har tillatfraksjonering i organisasjonen. Vedtektene til AKP pålegger også styrer til å samordne arbeidet til AKP-medlemmer når de jobber i andre organisasjoner. Denne typen fraksjonsvirksomhet er likevel ikke uproblematisk i forhold til RV, spesielt når dette arbeidet foregår hemmelig.

Dette har tidligere blitt tatt opp av medlemmer i RV/AU. Både Aksel og andre medlemmer av arbeidsutvalget har tidligere hatt svært høyt volum i sin kritikk av de som meldte seg ut av AKP når de forsøkte å samordne sitt arbeid, uten at det ble gjort offentlig kjent. For en tid tilbake ble det også fra medlemmer i Oslo AKP hevdet at bare ordinære organisasjoner som AKP, AMG og eventuelt NKP burde ha denne retten til fraksjonering. Dette meningsløse forslaget ble sjølsagt ikke noe av, men det viser at det fortsatt er uklart hvordan de ulike fraksjonene skal opptre i forhold til hverandre, og ikke minst til de som overhode ikke deltar i noen av fraksjonene.

Etter siste landsmøtet har ikke de som meldte seg ut av AKP og miljøet rundt AMG hatt fraksjonsmøter fordi hensynet til å bygge RV og skape ro i organisasjonen, ble overordnet det å etablere en permanent fast fraksjon. Debatten om forskjellige linjer har gått på kryss og tvers i organisasjonen uten forsøk på samkjøring av linjene fra en fraksjonsledelse. Når

nå AKP har bestemt seg for å ha fraksjonsmøter foran RVs landsstyremøter så vil dette også presse fram behovet for fraksjonsmøter fra de som gikk ut av AKP og miljøet rundt AMG. Vi kan ikke sitte å se på at opp mot halvparten av medlemmene i landsstyret har hemmelige «formøter», uten at vi blir enige om felles retningslinjer til hvordan fraksjonene skal opptre i forhold til hverandre. De som ikke deltar i noen av fraksjonene, men er medlem av RV, må også få en mulighet til innsyn i fraksjonenes virksomhet.

Denne kritikken er derfor ikke ment som forsøk på å forby fraksjonsmøter i RV, men et ønske om at det skal skje åpent og under noen felles retningslinjer. Noe annet vil skape et klima med mistillit der det blir umulig å samarbeide. Jeg foreslår derfor noen retningslinjer for de fraksjonene som etableres og som jeg ønsker at vi behandler kort på neste landsstyremøte. Om det skal bli et kort punkt forutsetter en viss enighet på forhånd. Jeg foreslår følgende.

1. Alle møtene som blir avholdt blir gjort kjent, hemmelige møter aksepteres ikke.
2. Det gis referat fra hva som ble behandlet.
3. Der det blir enighet om et standpunkt, gis det beskjed om hva som er fraksjonens program/linje.
4. Det blir gjort kjent hvem som deltar på møtene.

Jeg er klar over at dette ikke løser alle problemene rundt åpenhet, mange samtaler og drøftinger vil også skje uformelt innad i fraksjonen.

Ingen har heller ikke noen garanti for at taktiske spørsmål blir holdt skjult. Likevel er dette en bedre orden enn hemmelige fraksjoner, der de som ikke deltar i fraksjonsvirksomheten overhode ikke får innsyn i fraksjonens virksomhet. De bare fornemmer at «noen har snakket sammen». Dette vil være svært skadelig for det videre samarbeidet i RV.

Vi vil samtidig gjøre kjent at de som gikk ut av AKP og miljøet rundt AMG vil avholde et møte fredag 6. mai i Oslo for å diskutere situasjonen i RV.

EU

Hvor mange dager har vi igjen?

Av Jan Hårstad

Om det er slik at RVs medlemmer er marxister, må de være noen av de snodigste i verden. Den første ArbeiderInternasjonalen som Karl Marx stiftet i 1864 hadde aldri noe mer enn et par tusen medlemmer på verdensbasis. Disse medlemmene tok Marx sikte på skulle utvikles til å «betrikte seg som og handle som kjempere og representanter for hele arbeiderklassen ... overbevise verden i sin helhet om at deres anstrengelser, så langt fra å være nær-synte og selvvisk, tar sikte på å frigjøre de undertrykte millionene.»

I Manifestet heter det: «Kommunistene er ikke noe særskilt parti i motsetning til de andre arbeiderpartier. De har ingen interesse som skiller seg fra hele proletariatets interesser.»

I siste Opprør (2.94.) heter det hos Magdahl: «I Europa har det de siste ti-åra vært hundrevis av revolusjonære smågrupper og «partier» som har bukket under og forsvunnet, eller som aldri har kommet seg ut over sektstadiet.» Men AKP/RV har hatt en «breiere basis», etc.

Hos Siri Jensen heter det: «Et siste moment som må være med, men der vi har relativt lite å vise til, er den aktive kontakten med og støt-

ta til den internasjonale arbeiderklassen.» Det som Magdahl sier er en halvsannhet da han tusler bort det faktum at det finnes flere marxistiske strømninger som er solid plantet både i verden og i Europa og som har vært det i tiår. Jeg foreslo i Opprør mars 92 at RV skulle inngå et informasjonssamarbeid med International Communist League, Komiteen for den fjerde internasjonale og idag ville jeg også legge til International Communist Current.

I februar 91 skrev jeg en artikkel som het Fokus på Europa! hvor det står: «Siden AKP har gitt første prioritet til EF-motstanden, er det en påtakelig svakhet at samarbeidet om informasjon med det europeiske venstre er så lite systematisert.» Dette var altså for 4 år siden og idag er det mye som tyder på at noen seier i EU saken skal holde hardt. Og en av grunnene til denne svakheten er at Nei har vært for dårlig til å få fram informasjon og faktisk kunnskap om tingenes tilstand i de enkelte EU-land. Dette er ikke en sak for to, tre journalister i Klassekampen, men en masse mobiliseringsaffære: systematisk gjennomgang av aviser, oversettelser fra alle språk, trykking, faxing, bearbeiding for radioer, kassetter, video, etc. Vi er ultraamatører, spør du meg.

Rekker vi å gjøre noe nå? I forrige nummer av Opprør hadde RV-ledelsen funnet ut at EUs Imperialisme burde dras sterkere inn i EU-debatten!! Dette agiterte jeg for i Opprør mars 92 i artikkelen Dårlig tid og når nå Klassekampen redigeres som om den var utgitt av Unge Venstre og Senterungdommen, hvor skal så denne Imperialisme-debatten føres?

Om vi taper kampen, har vi bare vår egen nasjonale nærsynthet og politiske uprofesjonalisme å takke for det. Men vi får prøve å rette opp det som kan rettes opp. Det forutsetter at vi slår en strek over Magdahl Europa-linje om «smågruppene». Marx kadre i 1864 var også bare noen tusen.

Rød Front sommerleire 1994
Sosialistisk revolusjon i Norge. Strategi for sosialisme/kommunisme

Innafor dette hovedtema vil det bli variasjoner med forskjellig hovedinnretning for de enkelte leirene. Nærmere program kommer seinere.

TID	STED	TEMA
4.-10. juli	Rondane	Miljø
12.-17. juli	Strand leirsted v/Sandefjord	Revolusjon
18.-24. juli	m/Barnehage Sulitjelma	Pionerleir Ungdomsbrigade
23.-28. juli	Mjølfjell ungdomsherberge v/Voss	Føderisk offensiv Marxistisk renessanse

Klipp slipp ut og send inn til: AKP, Gøteborggt. 8, 0566 OSLO eller telefon: 22 38 42 59 fax: 22 38 46 02

Ja! Jeg vil sjølsagt ikke gå glipp av leiren, og melder meg på:
 I Rondane   På Strand   I Sulitjelma
 På Mjølfjell
 Jeg vil ha nærmere informasjon om leirene før jeg melder meg på. (kryss av ved det som passer deg)

Navn:..... Alder:.....
 Adresse:.....
 Postnummer/-sted ..... Tlf.:.....

Rød Valgallianse

SOMMERLEIR!

Bli med på RVs første sommerleir.

Kombiner politiske diskusjoner og fjellivets gleder.

TIDSPUNKT: 24. juli – 29. juli.
STED: Øverst i Bøverdalen v/Høydalsvann.
HOVEDTEMA: Programdiskusjon.
PRIS: kr. 800,-.

For mer informasjon og påmelding: RV: Gøteborggt. 8, 0566 Oslo.
 Tlf.: 22 38 42 50. Fax: 22 38 46 02.

OPPRØR ...tar pulsen på RV.

Fortell oss om hva som skjer hos deg, så forteller vi deg hva som skjer hos de andre...

Neste nummer:	Innlegg i Opprør:	Abonnement:
Frister for innlegg i nr.4 er 13.juni. Innlegg sendes til:	Innsendte debattinnlegg plasseres oftest på debattsidene. Passe lengde på et debattinnlegg er ca.500 ord eller ca. 3000 tegn hvis du bruker PC.	Abonnement for ikke-medlemmer koster kr. 100,- pr.år.
Rød Valgallianse v/Opprør-redaksjonen	Innlegg som er lengre enn det, er det sjanse for at vil bli forkortet.	Betal til:
Gøteborggt 8	Flere sender nå innlegg på disketter. Opprør returnerer disketten om du vedlegger returporto.	Opprør, Gøteborggt. 8, 0566 Oslo, postgiro 08230311944.
0566 Oslo		For RV-medlemmer inngår abonnement på Opprør i kontingenten. RV-grupper må sende medlemsfortegnelser til Oslo.

OPPRØR

På kampen

En stolt **1.mai**-feiring

1. mai i Sulitjelma starta egentlig dagen før. Med et godt besøkt møte på kafeen på Samfunnshuset, der Erling Folkvord (RV), Per Olaf Lundteigen (SP) og Gerd Inger Reinsvollsveen (SV) innleda om et Norge utafor EU.

Av Gudrun Høverstad

Lundteigen siterte Lenin, Folkvord snakka om sosialisme og kommunisme og begge hadde meget sterk kritikk av DNA og Gro Harlem Brundtland. SVs nestleder var mere vag - hun snakka om SVs drømmesamfunn uten at det innebar et skarpt brudd med kapitalismen og hadde heller ikke noen særlig kritikk av Gro.

1.mai våkna vi av salutten - 20 dynamittladninger blei sprengt på den andre sida av

Langvatnet - det høres godt i en ganske trang dal... (Kongesalutten er 21 skudd, man er bare nesten kongelige i Sulis)

Samtidig spilte musikkorpset opp med Internasjonalen og Vi bygger landet. Det var kaldt denne dagen, nordvesten reiv i flagga og det snødde tett i bygene. Ikke bare enkelt å være korps!

Klokka 11 var det start for barnetoget, med Internasjonalen på ny. Jeg veit ikke om så mange steder som har eget tog for ungene 1.mai eller hvor duskebærerne til skolekorpset har blå kjole og gruvehjel. Etter toget var det samling på Samfunnshuset med gratis kino for ungene og kaffe/kaker til de voksne.

Etter et par timers pause, var det tid for voksentog. Det blåste og snødde fortsatt, likevel var minst 150 voksne møtt fram - og av en befolkning på drøyt 1000 med smått og stort, er jo det en anseelig mengde. (De som har sans for slikt, kan jo regne ut hvor mange som måtte ha gått i Oslo om det skulle vært en tilsvarende andel av befolkninga - for å ikke snakke om i Gros tog i Tønsberg der "nøytraliteten" rådde. Men av en eller annen grunn er det likevel Ja-folka som prøver seg i Oslo-tog og Gro som syntes i nyhetsdekninga på TV. Snodig det der).

Først i toget gikk Viktor, en eldre gruvear-

beider, med et fast grep rundt det røde flagget. Musikken spilte stort sett bare gamle arbeidssanger. Rune Gerhardsen, som var invitert som taler, gikk foran hovedparola Nei til EU, deretter fulgte paroler om arbeidsløsheten - regjeringas ansvar, krav om bygging av Nord-Norge-banen, om arbeidsplasser til Sulitjelma. Det var kaldt ja, men et tog, et samhold som virkelig varma. Ny saluttt på 20 skudd dundra borti lia da toget kom fram.

På møtet på kafeen etter toget var det så fullt at mange måtte stå - vi var iallfall 250 folk. (Og jeg minner om at befolkninga fortsatt bare er ca. 1 000, sjøl om noen utflytta sulisværingar hadde tatt turen opp fra et nærliggende tettsted - Fauske...) Det var appell og tale, det var allsang av Internasjonalen og Frihetens forpost, av Ja vi elsker og Sulis-sangen - og folk sang!

I den lokale appellen snakka samorgleder Per-Gunnar Skotåm bl.a. "at mens hele Sulis på 80-tallet hadde slåss for gruva utifra at alle direkte eller indirekte var knytta til drifta der, så har vi i dag et annet utgangspunkt for felles kamp, at flertallet av oss er uten jobb eller på trygd av andre grunner. Men vi er et vell av erfaringer rikere og vi har sjølrespekt nok til å reise kampen igjen."

Rune Gerhardsen holdt en lang tale, og

man kunne nesten se hvordan store deler av EU-tvilerne bevega seg i retning av et nei i løpet av talen. Han snakka om sosialdemokratiske verdier, verdier som sitter djupt i den norske folkesjela. (Hvordan det går an å forene det med fortsatt medlemskap i DNA og tru på Gro når det nettopp er dem som river ned den norske velferdsstaten, er en annen diskusjon. Men som mobilisering til å stemme nei, funka det)

«Trygde-Sulis» har de blitt kalt - og ja, det er sant at mange går på trygd eller ulike tiltak. Ca. 60% av befolkninga gjør det. De kjempa en hard kamp mot nedlegging av ei drivverdig og lønnsom gruve, en kamp de tapte. Men de vant mange nyttige erfaringer om hvem som er venn og fiende, de mista mange illusjoner, men ikke motet. De har sett lite til arbeidsplassene de blei lovt da gruva blei nedlagt i 1991 — det er på tide å konfrontere de ansvarlige politikerne med løftene som blei gitt, for, som samorglederen sa i appellen sin - "vi kan fortsatt handle og kanskje tape, men gjør vi ingenting mister vi oss sjøl."

Det var et stolt Sulitjelma jeg møtte denne dagen, et Sulitjelma der mange stiller opp på ulikt vis for å lage en kraftig og verdig 1.mai-feiring, et Sulitjelma der folk går med ryggen rak til tross for hard motvind.